

‘Zolang ik dit nog kan doen, ben ik **gelukkig**’

Alles wat Paul Witteman (69) in zijn televisieleven heeft ondernomen, bleef niet zonder succes. Nu maakt hij programma's waar zijn hart ligt: over muziek. 'Als ik Jeroen nu zie, denk ik nooit: zat ik daar nog maar.'

TEKST: BRAM DE GRAAF, BEELD: WIEBKE WILTING

De eerste opnamedag van *De meesterwerken* zit erop. Na een borrel met zijn programmagast Youp van 't Hek schuift presentator Paul Witteman aan om zelf geïnterviewd te worden. Youp vertelde hem tijdens de opnamen over zijn favoriete boek, film, muziekstuk, beeldend kunstwerk en tv-programma. En voor het eerst sprak hij over zijn hartproblemen. ‘Het lijkt alsof ik niet zo gek veel heb te doen’, zegt Witteman. ‘Maar als je het gesprek alleen ophangt aan het betreffende meesterwerk, wordt het niets. Ik moet bij mijn gast ontlokken wat die keuze met hém heeft te maken. Dat maakt het ingewikkeld, want het hangt ervan af hoever de gast daarin meegaat. Gelukkig was Youp op dreef.’

Is het compleet anders dan ‘Pauw & Witteman’ presenteren?

‘Bij die live-uitzending kon ik me natuurlijk geen misstap veroorloven, maar het voordeel was dat we het met z'n tweeën deden. Als ik klaar was met

mijn onderdeel van het gesprek, nam Jeroen het over. En het ging over de actualiteit. Je hakte in op een gast die daarover iets specifiek had gezegd. Succes verzekerd. Bij mijn gasten nu weet je dat niet.’

Bij je eigen meesterwerken valt een fascinatie voor de Tweede Wereldoorlog op. Als beeld noem je ‘De Dokwerker’ en als tv-moment de documentaire ‘Shoah’.

“‘De Dokwerker’ is prachtig. Het staat voor een belangrijke gebeurtenis in onze geschiedenis en is gemaakt door een familielid van me. En *Shoah* uit 1985, over de Holocaust, is de mooiste documentaire ooit gemaakt. Alles is daar goed aan. Regisseur Claude Lanzmann laat nauwelijks beelden van toen zien, maar staat op de plek waar het is gebeurd en spoort een Duitse kampbevaarder op die hij met een verborgen

camera interviewt. Dat lijkt nu met Peter R. de Vries vrij gewoon, maar dat was het in de jaren tachtig niet.’

Wil je zelf niet dit soort televisie maken?

‘Daar ben ik te ongeduldig voor. Het is een zwakte, maar ik kan niet een dag door een dorp lopen en iets maken waarvan ik vier minuten overhoud. Vorige week ging ik met Dieuwertje Blok voor *Landinwaarts* uren langs Haarlemse kerken voor vijf minuten uitzendtijd. Ik ben gek op orgelmuziek, maar voor een journalistiek product is het niet rendabel.’

Wat is de signatuur van wat jij maakt?

‘Naast nieuwsgierigheid en betrokkenheid ben ik geneigd gesprekken en discussies te maken die het moeten hebben van het effect van het woord. Daar hou ik van, daarom schrijf ik ook graag. >

‘Het leven is niet voor niets’

.....

Mijn kracht ligt niet in het schilderen van de landschappelijke omgeving waarin het gesprek plaatsvindt, maar in het gesprek zelf.'

Leer je dat als kind met vijf oudere broers?

'Ik denk het. Ze waren allemaal zeer verbaal begaafd, er werd thuis veel gediscussieerd en gelet op wat je zei. Ik wilde mezelf bewijzen ten opzichte van hen en mijn vader. Je kunt zeggen dat het bij mij een groter succes is geworden dan in welk stadium van mijn opleiding de verwachting kon zijn. Dat heeft te maken met die verbale vaardigheid, een beetje mazzel en iemand die je steunt. Die zegt: "Probeer het en pas als we zeker weten dat het niets is, houden we ermee op." Hiermee vat ik mijn tv-carrière in een paar zinnen samen.'

Je vader stierf toen je 25 was en kreeg je succes niet mee. Zou hij trots zijn geweest?

'Niet over mijn politieke signatuur, want hij was een pure KVP-man. Hij was zelf minister geweest en vond dat zijn kinderen er weinig van bakten. Hij zou aangenaam zijn verrast, denk ik.'

Hoe deed je dat met je eigen kinderen?

'Ik heb ze gestimuleerd om zover te komen als ze konden en dat is gelukt. De een is tv-maker, de anderen zijn hoogleraar neuropsychologie en eigenaar van een IT-bedrijf. Dat ze goed terecht zijn gekomen, is de verdienste van hun moeders. Al heb ik ook een belangrijke bijdrage daartoe geleverd.'

Toch wel? Veel tv-makers van je generatie gingen zo op in hun werk, dat het ten koste ging van hun privéleven.

'Het is natuurlijk zo dat je de tijd die je in het één steekt, zoals een dagelijks programma, niet in het andere kan steken, bijvoorbeeld een relatie. Dat hebben we altijd samen goed afgestemd. Ik heb van geen enkele stap in mijn loop-

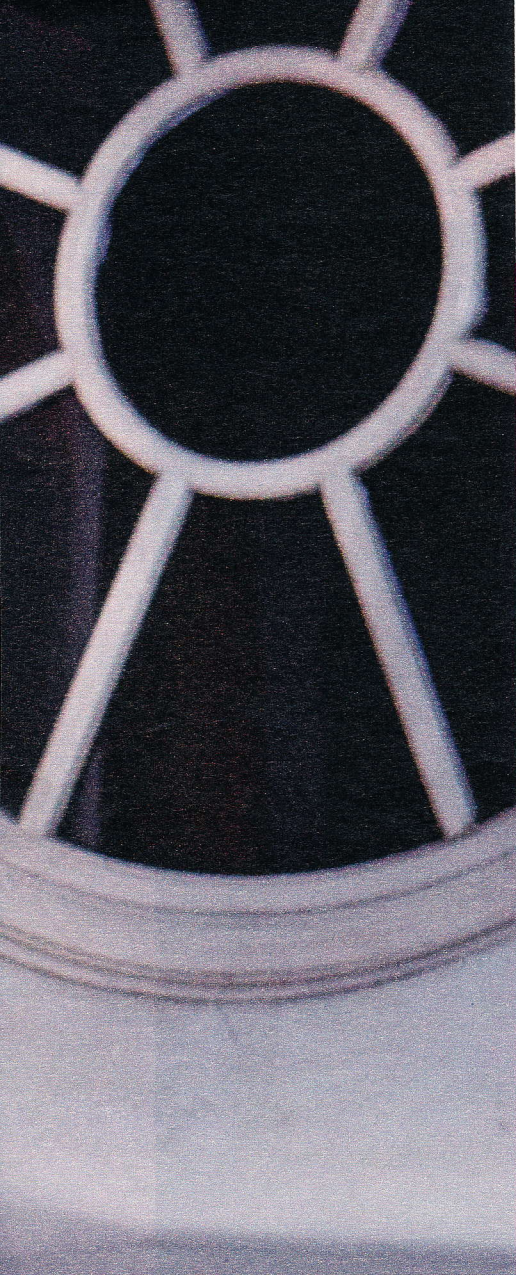
'Ik wilde mezelf bewijzen ten opzichte van mijn broers en mijn vader'

.....
baan spijt. Hooguit van de verleidelijke nevenwerkzaamheden, zoals congressen voorzitten. Die tijd had ik beter in mijn gezin kunnen steken.'

Met Youp sprak je over de zaken die iedereen doet om het leven zo leuk mogelijk te maken. Is werk dat voor jou?

'Ruim dertig jaar heb ik twee dingen gehad die ik minstens zo leuk vond: muziek en hardlopen. Helaas kan ik dat laatste niet meer zo goed. Onlangs liep ik door het duingebied en stopte bovenop een heuvel om over de zee te kijken. Ik dacht: zolang ik dit nog kan doen, ben ik gelukkig. Dat geldt ook voor het spelen van pianomuziek van Bach. En ik gezond ben, natuurlijk.'

PASPOORT

Naam: Paulus Godefridus

Witteman

Geboren: 14 oktober 1946, Haarlem

Privé: Was twee keer getrouwd, heeft een dochter en twee zonen.

Woont samen met Mélinde Kassens van de NOS

Carrière: Maakte het conservatorium en zijn studie politicologie niet af. Werkte als journalist bij weekbladen *De Tijd* en *Elsevier* waarna hij bij de VARA kwam. Presenteerde daar onder meer *Achter het nieuws*, *Het Lagerhuis* en *NOVA*.

Maakte vooral naam als interviewer bij *De ronde van Witteman* en *B&W* (met Sonja Barend), en tot 2014 met Jeroen Pauw bij *Pauw & Witteman*. Deed daarna *Podium Witteman*, *Witteman ontdekt* en *De meesterwerken*. Regelmatig presenteert hij ook *Buitenhof*

In 2010 werd prostaatkanker bij je geconstateerd. Heeft dat je kijk op de dingen veranderd?

'Dat was niet levensbedreigend. Lange tijd ben ik een zware hypochonder geweest, maar dat is minder geworden. Ik had ook enorme vliegangst, een soort doodsangst: als dat aluminium ding naar beneden stort, ben ik dood. Waarom wil ik dat niet? Omdat ik wil genieten van het leven en mijn dierbaren. Door therapie ben ik van die doodangst af. Een tijdje had ik ook last van lichamelijke klachten, maar ik denk niet

meer: daar gaan we. Nederlandse mannen worden gemiddeld 78,5, dus ik heb nog minstens tien jaar.'

Denk je wel eens aan pensioneren?

'Op een dag zal iemand tegen me zeggen: "Jij hebt een paar leuke programma's, wij een paar jonge medewerkers. Die zouden we graag op jouw plaats zien." Ik zal dat begrijpen, maar leuk vinden? Dat moment mag nog even wegblijven. En het tegendeel is waar: ik krijg het signaal dat mijn werkgever met me door wil.'

Wat zijn je ambities nog?

'In mijn huidige programma's is de muziek nieuw als journalistiek onderwerp, wat ik erg leuk vind. In die sector zijn nog meer tv-formules te bedenken. Ik bof dat ik zo veel heb gedaan op tv dat succesvol was, waardoor mensen mij nog graag dingen zien doen.'

Had je niet liever ook een mooie compositie nagelaten?

'Voor het conservatorium had ik onvoldoende talent en ik heb altijd een enorme podiumangst gehad, ik droom er zelfs regelmatig over. Zit ik in het concertgebouw achter de piano terwijl iedereen naar me kijkt en de eerste noot die ik aansla zit er al naast. Die faalangst komt vaak terug.'

Je wordt dit jaar 70. Ben je er al achter waar het leven om draait?

'Ik verwacht niet dat er straks in de hemel iemand me terecht zal wijzen. Maar het bestaan is ook niet totaal zinloos, zo cynisch ben ik niet. Intuïtief voel ik aan welke dingen écht van betekenis zijn, zoals de relatie met mijn kinderen en dierbaren. En als ik in een Frans kapelletje iemand plotseling orgel hoor spelen, denk ik: het leven is niet voor niets. Het gaat om deze mooie, kleine dingen. Ik voel ook geen rivaliteit meer die mij onrustig maakt.'

Want ...?

'Noem iets in dit vak en ik heb er met succes aan gewerkt. Als ik Jeroen nu zie, denk ik nooit: zat ik daar nog maar. Ik heb al die momenten gehad. Al die rare prijsjes die ze in deze wereld uitdelen, heb ik gewonnen. En alle goede kijkcijfers die er waren te verdienen, heb ik makkelijk gehaald. Bij mijn verhuizingen zijn die foeilelijke beeldjes zoekgeraakt, maar het staat genoteerd. Het is niet onopgemerkt gebleven.'

[DE MEESTERWERKEN | DONDERDAG | NPO 2 | VARA | 22.10]